

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laeiksi kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain ja arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 47/1999 vp laeiksi kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain ja arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

ta ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi. Eduskunta, jolle talousvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 5/1999 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 3 luvun 12 §:n 2 ja 3 momentti, 13 § sekä 5 luvun 4 §:n 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 luvun 12 §:n 3 momentti laissa 523/1998 ja 5 luvun 4 §:n 2 kohta laissa 477/1999,

muutetaan 1 luvun 1 §:n 2 momentti, 2 luvun 2 §, 3 §:n otsikko ja 1 momentti ja 7 §:n 1 momentti sekä 3 luvun 11 §:n 1, 2 ja 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 2 § osaksi laissa 1623/1992 sekä 2 luvun 3 §:n 1 momentti ja 3 luvun 11 §:n 4 momentti laissa 599/1997, sekä

lisätään 1 luvun 1 §:ään uusi 3 momentti, 2 lukuun uusi 1 a §, 2 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 599/1997, uusi 4 momentti ja lukuun uusi 3 a ja 3 b § sekä 5 lukuun uusi 1 a §, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

koitetuille ammattimaisille sijoittajille ei saa tarjota sijoituskohteeksi muita optioita ja termiinejä kuin tässä laissa tarkoitettuja vakioituja optioita ja termiinejä sekä arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuja vakioituihin optioihin tai termiineihin rinnastettavia johdannaisopimuksia.

Edellä 2 momentista poiketen saa arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä tarjota sijoituskohteeksi myös muita johdan-

— — — — —
Muille kuin arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 4 §:n 4 momentissa tar-

naissopimuksia kuin tässä laissa tarkoitettuja vakioituja optioita ja termiinejä sekä arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuja vakioituihin optioihin tai termiineihin rinnastettavia johdannaisopimuksia.

2 luku

Optioyhteisö ja markkinaosapuolet

1 a §

Toimiluvan hakeminen

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan optioyhteisön toiminnan harjoittamiseen. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun. Toimilupa on haettava optiopörssitoimintaa ja optiokauppojen selvitystoimintaa varten erikseen.

Hakemuksessa on annettava riittävä selvitys hakijasta, hakijan tärkeimmistä osakkeenomistajista, osakkeenomistajien omistussuoksista sekä optioyhteisön toimipaikasta, harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta ja hallintoa hoitavista henkilöistä. Tässä momentissa tarkoitettun omistussuuden laske-
mistavasta säädetään 3 a §:ssä ja arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä.

Hakemuksessa on lisäksi oltava tiedot osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien vähintään kahden henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta siten, että saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan pitää todennäköisenä, että optioyhteisöä tullaan hoitamaan ammattitaitoisesti sekä järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaisesti.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus vaatia myös muita kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Valtiovarainministeriö voi hakijan kustannuksella hankkia erityistä selvitystä hakemukseen tai optioyhteisön sääntöihin liittyvän erityisasiantuntemusta edellyttävän seikan arvioimiseksi.

Valtiovarainministeriön päätöksellä voidaan säätää niistä tarkemmista tiedoista, jotka hakemuksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

2 §

Toimiluvan myöntäminen

Lupa optioyhteisön toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnan järjestäminen sekä toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille, jollei toiminnan aloittaminen ole yleisen edun vastaista. Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaa myöntäessään optioyhteisön toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Toimilupa optiokauppojen selvitystoimintaa varten voidaan myöntää hakijalle, jonka täysin maksettu osakepääoma on vähintään kaksi miljoonaa euroa.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos valtiovarainministeriö tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona valtiovarainministeriö vastaanottaa lisäselvityksen.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto rahoitustarkastukselta.

3 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain optioyhteisön toimiluvan, jos yhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetusta tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai optioyhteisön sääntöjä tai se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen tai toimiluvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa tai sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä taikka toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja. Jos optioyhteisölle on myönnetty toimilupa sekä optiopörssitoimintaa että optiokauppojen selvitystoimintaa varten, voidaan toimilupa peruuttaa myös erikseen jommankumman toiminnan osalta.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuultava asianomaista optioyhteisöä ja pyydetävä rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu. Rahoitustarkastuksen on ennen 3 momentissa tarkoitetun määräyksen antamista kuultava asianomaista optioyhteisöä, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

3 a §

Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:ssä tarkoitetun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa optioyhteisöstä osuus, joka olisi vähintään yksi kahdeskymmenesosa optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi yhden kymmenesosan, yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet optioyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä ja 1 momentissa säädettyjen rajojen.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta on sovellettava, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Optioyhteisön on ilmoitettava rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat, osuuksien omistajiin 1 momentin mukaan rinnastettavat henkilöt sekä näiden osuus optioyhteisön osakepääomasta ja äänimäärästä, jos ne ovat sen tiedossa. Optioyhteisön on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Ilmoituksissa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajista sekä muut rahoitustarkastuksen määräämät tiedot.

Mitä tässä pykälässä säädetään optioyhteisöstä ja siitä hankittavan osuuden ilmoittamisesta, koskee myös yhteisöä, jonka arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvallassa optioyhteisö on.

3 b §

Hankinnan vastustaminen

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut 3 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, vastustaa osuuden hankintaa, jos omistajien luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokeemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi optioyhteisön järkevien ja vakaiden liiketapaeriaatteiden mukaista toimintaa.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu rahoitustarkastuksen vastustuksesta huolimatta, rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön yhteisössä.

7 §

Vaikutusvaltarajoitus

Optioyhteisön ja yhteisön, jonka arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvallassa optioyhteisö on, kokouksessa ei kukaan saa äänestää yli yhdellä kahdeskymmenesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä. Samaan konserniin kuuluvia yhtiöitä ja niiden eläkesäätiöitä ja eläkekassoja pidetään äänestysrajoitusta sovellettaessa yhtenä kokonaisuutena.

3 luku

Optioyhteisön toiminta

11 §

Tiedonantovelvollisuus

Välittäjän on ilmoitettava optioyhteisölle tai muulle rahoitustarkastuksen määräämälle yhteisölle omistuksessaan olevat osakkeet, jotka ovat optioyhteisössä kaupattavan option tai termiinin kohde-etuutena, ja niiden omistuksessa tapahtuvat muutokset. Markkinatakaajan on vastaavasti ilmoitettava omistamansa osakkeet, joihin kohdistuvan option tai termiinien markkinatakaajana hän toimii.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitusmenettelystä, ilmoitusten

ajankohdista ja siitä, kenelle ilmoitus on tehtävä.

Optioyhteisön tai muun ilmoitukset vastaanottavan yhteisön on rahoitustarkastuksen määräämällä tavalla julkistettava tämän pykälän nojalla ilmoitetut tiedot.

5 luku

Erinäiset säännökset

1 a §

Muun johdannaissopimuksen tarjoaminen

Työnantajayritys tai sen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys saa 1 luvun 1 §:n

2 momentista poiketen tarjota sijoituskohteeksi muita optioita ja termiinejä kuin tässä laissa tarkoitettuja vakioituja optioita ja termiinejä sekä arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuja vakioituihin optioihin tai termiineihin rinnastettavia johdannaissopimuksia työnantajayrityksen nykyisille tai entisille työntekijöille tai heidän eduksaan, jos näiden johdannaissopimusten kohde-etuutena on työnantajayrityksen tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yrityksen osake.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta .

Optioyhteisön, jolla on toimilupa tämän lain voimaan tullessa, ei tarvitse hakea toimilupaa uudelleen.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 3 luvun 2 §, 8 §:n 1 momentti ja 13 §:n 2 momentti sekä 4 a luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 3 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti, 12 §:n johdantokappale ja 1 kohta, 10 luvun 1 § ja sen edellä oleva väliotsikko,

sellaisina kuin niistä ovat 3 luvun 2 § osaksi laissa 581/1996, 3 luvun 13 §:n 2 momentti laissa 476/1999, 4 a luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 3 §:n 1 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 12 §:n johdantokappale ja 1 kohta laissa 321/1998 sekä 10 luvun 1 § laeissa 740/1993 ja 522/1998 sekä mainituissa laeissa 581/1996 ja 476/1999, sekä

lisätään 3 lukuun uusi 1 a ja 2 c §, 2 c §:n edelle uusi väliotsikko, lukuun uusi 2 d § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä uusi 2 e § ja sen edelle uusi väliotsikko, 4 a lukuun uusi 1 a § ja sen edelle uusi väliotsikko, 3 §:ään sellaisena kuin se on mainitussa laissa 321/1998 uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, ja uusi 5 momentti, lukuun uusi 3 a § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä uusi 3 b § ja sen edelle uusi väliotsikko ja 10 lukuun uusi 1 a ja 1 b §, jolloin nykyinen 1 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, sellaisina kuin ne ovat laissa 994/1998, siirtyvät uudeksi 1 c §:ksi ja sen edellä olevaksi väliotsikoksi seuraavasti:

3 luku

Julkinen kaupankäynti arvopapereilla

1 a §

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan arvopaperipörssitoiminnan

harjoittamiseen. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun.

Hakemuksessa on annettava riittävä selvitys hakijasta, hakijan tärkeimmistä osakkeenomistajista, osakkeenomistajien omistusosuuksista sekä arvopaperipörssin toimipaikasta, harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta

ja hallintoa hoitavista henkilöistä. Tässä momentissa tarkoitettun omistussuuden laske-
mistavasta säädetään 2 d §:ssä ja 2 luvun
9 §:ssä.

Hakemuksessa on lisäksi oltava tiedot osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien vähintään kahden henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta siten, että saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan pitää todennäköisenä, että arvopaperipörssiä tullaan hoitamaan ammattitaitoisesti sekä järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaisesti.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus vaatia myös muita kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tarpeelliseksi katsomia selvityksiä. Valtiovarainministeriö voi hakijan kustannuksella hankkia erityistä selvitystä hakemukseen tai arvopaperipörssin sääntöihin liittyvän erityisasiantuntemusta edellyttävän seikan arvioimiseksi.

Valtiovarainministeriön päätöksellä voidaan säätää niistä tarkemmista tiedoista, jotka hakemuksessa on esitettävä, ja niiden esittämistavasta.

2 §

Lupa arvopaperipörssitoiminnan harjoittamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnan järjestäminen sekä toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille, jollei toiminnan aloittaminen ole yleisen edun vastaista. Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaa myöntäessään arvopaperipörssin toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos valtiovarainministeriö tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona valtiovarainministeriö vastaanottaa lisäselvityksen.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto rahoitustarkastukselta.

Toimiluvan peruuttaminen

2 c §

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain arvopaperipörssin toimiluvan, jos:

1) toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetusta tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai arvopaperipörssin sääntöjä;

2) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;

3) toimiluvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

4) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai

5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitettun päätöksen tekemistä kuultava asianomaista arvopaperipörssiä ja pyydettävä rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen

2 d §

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa arvopaperipörssistä osuus, joka olisi vähintään yksi kahdeskymmenesosa arvopaperipörssin osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi yhden kymmenesosan, yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet arvopaperipörssin osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä ja 1 momentissa säädettyjen rajojen.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta on sovellettava, mitä 1 luvun 5 §:ssä ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Arvopaperipörssin on ilmoitettava rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat, osuuksien omistajiin 1 momentin

mukaan rinnastettavat henkilöt sekä näiden osuus arvopaperipörssin osakepääomasta ja äänimäärästä, jos ne ovat sen tiedossa. Arvopaperipörssin on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Ilmoituksissa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajista sekä muut rahoitustarkastuksen määräämät tiedot.

Mitä tässä pykälässä säädetään arvopaperipörssistä ja siitä hankittavan osuuden ilmoittamisesta, koskee myös yhteisöä, jonka 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvallassa arvopaperipörssi on.

Hankinnan vastustaminen

2 e §

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona rahoitustarkastus on vastaanottanut 2 d §:ssä tarkoitettun ilmoituksen, vastustaa osuuden hankintaa, jos omistajien luotettavuudesta, hyvämaineisyydestä, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi arvopaperipörssin järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaista toimintaa.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu rahoitustarkastuksen vastustuksesta huolimatta, rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön yhteisössä.

8 §

Arvopaperipörssin ja yhteisön, jonka 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvallassa arvopaperipörssi on, kokouksessa ei kukaan saa äänestää yli yhdellä kahdeskymmenesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä. Samaan konserniin kuuluvia yhtiöitä ja niiden eläkesäätiöitä ja eläkekassoja pidetään äänestysrajoitusta sovellettaessa yhtenä kokonaisuutena.

13 §

Säännöissä voidaan määrätä, ettei luottolaitoksen tavanomaisen varainhankintansa yhteydessä liikkeeseen laskemaa 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperia koskevaan kyseisen luottolaitoksen tekemään kauppaan tai muuhun luovu-

tukseen ole sovellettava 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja rikoslain (39/1889) säännöksiä.

4 a luku

Selvitystoiminta

Toimiluvan hakeminen

1 a §

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta toimiluvan selvitysyhteisön toiminnan harjoittamiseen. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun.

Hakemuksessa on annettava riittävä selvitys hakijasta, hakijan tärkeimmistä osakkeenomistajista, osakkeenomistajien omistussuoksista sekä selvitysyhteisön toimipaikasta, harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta ja hallintoa hoitavista henkilöistä. Tässä momentissa tarkoitettun omistussosuuden laske- mistavasta säädetään 3 a §:ssä ja 2 luvun 9 §:ssä.

Hakemuksessa on lisäksi oltava tiedot osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien vähintään kahden henkilön luotettavuudesta, hyvämaineisyydestä, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta siten, että saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan pitää todennäköisenä, että selvitysyhteisön toimintaa tullaan hoitamaan ammattitaitoisesti sekä järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hakemukseen on liitettävä yksityiskohtainen selvitys selvitystoiminnan järjestämisestä, toimintaan liittyvien riskien hallinnasta sekä selvitysyhteisön maksuvalmiuden turvaamisesta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus vaatia myös muita kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Valtiovarainministeriö voi hakijan kustannuksella hankkia erityistä selvitystä hakemukseen tai selvitysyhteisön sääntöihin liittyvän erityisasiantuntemusta edellyttävän seikan arvioimiseksi.

Toimiluvan myöntäminen

2 §

Lupa selvitysyhteisön toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jolla on luotettava hallinto, riittä-

vät taloudelliset toimintaedellytykset ja jonka toiminnan järjestäminen sekä toiminnassa noudatettavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille ja selvitysosapuolille, jollei toiminnan aloittaminen ole yleisen edun vastaista. Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaa myöntäessään selvitysyhteisön toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Toimilupa voidaan myöntää hakijalle, jonka täysin maksettu osakepääoma on vähintään viisi miljoonaa euroa. Jos yhteisön on muun toimintansa takia täytettävä muualla laissa säädettyjä pääomavaatimuksia, on tämän momentin mukainen vaatimus täytettävä näiden vaatimusten lisäksi.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos valtiovarainministeriö tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona valtiovarainministeriö vastaanottaa lisäselvityksen.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja rahoitustarkastukselta. Jos yhteisön toimintaan tulee kuulumaan arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopaperien selvitystoimintaa, on lausunto tarvittaessa pyydettävä myös arvopaperikeskukselta.

3 §

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain selvitysyhteisön toimiluvan, jos

- 1) yhteisön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetusta tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä, toimiluvan ehtoja tai selvitysyhteisön yhtiöjärjestystä taikka sääntöjä;
- 2) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;
- 3) toimiluvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;
- 4) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai
- 5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Toimiluvan peruuttamisen asemesta valtiovarainministeriö voi rajoittaa selvitysyhteisön toimintaa 3 momentin mukaisesti, jos sitä voidaan pitää riittävänä toimenpiteenä.

Valtiovarainministeriön on ennen 1—4 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä kuultava asianomaista selvitysyhteisöä ja pyydettävä ennen 1—3 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittaminen

3 a §

Jos jonkun tarkoituksena on hankkia yksin tai yhdessä 2 luvun 9 §:ssä tarkoitettun osakkeenomistajan tai osakkeenomistajaan rinnastettavan henkilön kanssa selvitysyhteisöstä osuus, joka olisi vähintään yksi kahdeskymmenesosa selvitysyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, hankinnasta on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen rahoitustarkastukselle.

Jos 1 momentissa tarkoitettua osuutta aiotaan lisätä siten, että se saavuttaisi tai ylittäisi yhden kymmenesosan, yhden viidesosan, yhden kolmasosan tai puolet selvitysyhteisön osakepääomasta tai äänimäärästä, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava rahoitustarkastukselle. Vastaavaa ilmoitusvelvollisuutta on noudatettava silloin, kun 1 momentissa tarkoitettu osuus vähenisi alle tässä ja 1 momentissa säädettyjen rajojen.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta on sovellettava, mitä 1 luvun 5 §:ssä ja 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Selvitysyhteisön on ilmoitettava rahoitustarkastukselle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat, osuuksien omistajiin 1 momentin mukaan rinnastettavat henkilöt sekä näiden osuus selvitysyhteisön osakepääomasta ja äänimäärästä, jos ne ovat sen tiedossa. Selvitysyhteisön on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset.

Ilmoituksissa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajista sekä muut rahoitustarkastuksen määräämät tiedot.

Mitä tässä pykälässä säädetään selvitysyhteisöstä ja siitä hankittavan osuuden ilmoittamisesta, koskee myös yhteisöä, jonka 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvallassa selvitysyhteisö on.

Hankinnan vastustaminen

3 b §

Rahoitustarkastus voi kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona rahoitustarkastus on vastaanottanut 3 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, vastustaa osuuden hankintaa, jos omistajien luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, että osuuden omistus vaarantaisi selvitysyhteisön järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaista toimintaa.

Jos osuuden hankinta jätetään ilmoittamatta tai jos osuus on hankittu rahoitustarkastuksen vastustuksesta huolimatta, rahoitustarkastus voi kieltää osuuden omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön yhteisössä.

6 §

Selvitysyhteisön ja yhteisön, jonka 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvallassa selvitysyhteisö on, kokouksessa ei kukaan saa äänestää yli yhdellä kahdeskymmenesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ellei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä poikkeusta tästä rajoituksesta.

12 §

Valtiovarainministeriön päätöksellä voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) 1 a §:n 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä, erityisesti selvitysyhteisön riskien hallinnasta ja sisäisestä valvonnasta;

10 luku

Erinäisiä säännöksiä

Johdannaissopimukset

1 §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2, 3 a ja 4 §:ää, 5 luvun 1 §:ää ja 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin.

Tämän lain 4 luvun 7 §:ää, 5 luvun 2—4 ja 4 a §:ää, 5 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 6 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä

vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi. Tämän lain 5 luvun 2 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun optioyhteisöön tämän lain 5 luvun 2 §:n 1 momentin 1, 2 tai 3 kohdassa mainitussa suhteessa olevaan henkilöön sekä hänen kanssaan 5 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevaan yhteisöön tai säätiöön. Tämän lain 5 luvun 5 §:ää sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun optioyhteisöön.

Tämän lain 8 luvun 3 §:n 1 ja 3 kohtaa sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin. Tämän lain 8 luvun 3 §:n 3 kohtaa sovelletaan myös edellä 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin, siltä osin kuin on kyse kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettusta optiokaupasta, sekä saman lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun optioyhteisöön.

1 a §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2, 3 a ja 4 §:ää sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka on kaupankäynnin ja selvityksen kohteena muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonassa olevalla markkinalla kuin kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä (*vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettava johdannaissopimus*). Tämän lain 5 luvun 1 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi.

Tämän lain 4 luvun 7 §:ää, 5 luvun 2—4 ja 4 a §:ää, 5 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 6 §:ää sovelletaan myös vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Tämän lain 8 luvun 3 §:n 1 ja 3 kohtaa sovelletaan myös vakioituun optioon tai ter-

miiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen.

1 b §

Tämän lain 2 luvun 1 §:ää, 4 luvun 1, 2, 3 a ja 4 §:ää sekä 7 luvun 2 §:ää sovelletaan myös johdannaissopimukseen, joka ei ole kaupankäynnin tai selvityksen kohteena kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa optioyhteisössä tai edellä 1 a §:ssä tarkoitettulla muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla. Tällaiseen johdannaissopimukseen sovelletaan myös tämän lain 5 luvun 1 §:ää, sikäli kuin sen kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi.

Tämän lain 5 luvun 2—4 ja 4 a §:ää, 5 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 6 §:ää sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuus on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva osake tai osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi.

Tämän lain 8 luvun 3 §:n 1 ja 3 kohtaa sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun johdannaissopimukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Arvopaperipörssin ja selvitysyhteisön, jolla on toimilupa tämän lain voimaan tullessa, ei tarvitse hakea toimilupaa uudelleen.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annettuun lakiin (826/1991) uusi 12 a ja 12 b § seuraavasti:

12 a §

Toimiluvan hakeminen

Edellä 12 §:n 1 momentissa tarkoitettun hakijan on annettava toimilupahakemuksessaan 12 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 1 a §:ssä tarkoitettut tiedot.

Valtioneuvosto voi hakijan kustannuksella hankkia erityistä selvitystä hakemukseen tai arvopaperikeskuksen sääntöihin liittyvän erityisasiantuntemusta edellyttävän seikan arvioimiseksi.

12 b §

Ääni- ja vaikutusvallan hankkiminen

Arvopaperikeskuksesta tapahtuvaan ääni- ja vaikutusvallan hankkimiseen sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 4 a luvun 3 a ja 3 b §:ssä säädetään ääni- ja vaikutusvallan ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Laki

rahoitustarkastuslain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/1993) 2 §:n 20 kohta,
 sellaisena kuin se on laissa 1349/1997, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 572/1996, 1077/1996, 521/1998 ja 50/1999
 sekä mainitussa laissa 1349/1997, uusi 21 kohta seuraavasti:

2 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

20) luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisöä;

21) yhteisöä, jonka arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvallassa arvopaperipörssi, optioyhteisö, selvitysyhteisö tai arvopaperikeskus on.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta .

Laki

rikoslain 51 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 51 luvun 6 §:n 3 momentti,
 sellaisena kuin se on laissa 475/1999, seuraavasti:

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista

6 §

Määritelmät

Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperista, sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) mukaiseen vakioituun optioon tai termiiniin sekä arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuun vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdan-

naissopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi. Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperin luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös vakioidun johdannaissopimuksen tekemiseen ja sellaisen vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavan johdannaissopimuksen tekemiseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan vakioituun optioon tai termiiniin sekä vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaissopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin kohteena oleva arvopaperi, siitä riippumatta, onko sovittu johdannaissopimuksen kohde-

etuuden luovutuksesta vai suorituksen kor-
vaavasta hyvityksestä.

Tämä laki tulee voimaan
kuuta .

päivänä

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 1999

